

**UCHWAŁA NR XL/377/2010
RADY GMINY MALECHOWO**

z dnia 10 listopada 2010 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2001 r. nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami), art. 10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2005 r. nr 179 poz. 1485), Rada Gminy Malechowo uchwala:

§ 1. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016, stanowiący załącznik niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Malechowo .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XL/377/2010

Rady Gminy w Malechowie

z dnia 10 listopada 2010 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2011 – 2016**

Malechowo 2010

Wprowadzenie

Zjawisko narkomanii, do którego odnosi się program, przedstawia się niepokojąco. Gwałtownie i na zasadzie mody „światowca zmieniającego tytoń na konopie indyjskie, a alkohol na inne narkotyki”, rośnie liczba osób eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi, powiększa się też grono osób uzależnionych. Ma to bezpośredni wpływ na spadek kondycji psychofizycznej osób, rodzin i społeczeństwa (obniża się długość życia, generuje koszty leczenia, powoduje wzrost przestępczości, zmniejsza wydajność pracy, zaburza funkcje społeczne).

Jednym ze wskaźników wzrastającego i niepokojącego zjawiska jest analiza badań przeprowadzonych na terenie Koszalina i części powiatu koszalińskiego oraz ogólnopolskich przeprowadzonych w 2008r przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, obejmujących młodzież z klas III szkół średnich. Wynika z nich, że 2/3 młodzieży koszalińskich i gminnych szkół w wieku 13-18 lat w okresie ostatnich 12 miesięcy otrzymało propozycję kupna lub poczęstowania narkotykiem (w tym klasy VI szkół podstawowych – 21,6%, klasy I szkół gimnazjalnych – 50,1%. Składającym propozycje najczęściej byli bliscy koledzy (42,5%), dealerzy narkotyków (25,4%), dalsi znajomi (23,9%). Na uwagę zasługuje również fakt, iż w 17,7 % był to ktoś z rodziny lub rodzeństwo. Pod tym względem najbardziej zagrożonymi miejscami były dyskoteki, kluby, puby (20,9%) domy rodzinne (9,6%), domy kolegów (8,4%), parki (8,2%), ulice (3,2%), natomiast w szkole taką propozycję otrzymało tylko 0,4% młodych ludzi. Może to być wynikiem prowadzonych w szkołach programów profilaktycznych, w które angażują się organizacje pozarządowe, również Policja, poszczególne samorządy lokalne.

Narkotyki brane były najczęściej w dyskotekach, klubach, pubach itp. (33,9%), w parku (6,8%), w domu codziennym (5,9%), w obrębie swoich szkół, w godzinach zajęć zorganizowanych (2,3%) oraz na ulicy (1,1%).

Z analizy badań ogólnopolskich natomiast wynika, iż w roku 2008 młodzież III klas szkół średnich w ostatnim roku przynajmniej raz zażywała:

- leki uspokajające i nasenne – 20,8% młodzieży
- narkotyki z konopi indyjskich – 22,4% młodzieży
- amfetaminę – 10,5% młodzieży
- heroinę – 6,8% młodzieży
- ekstazę – 2,7% młodzieży
- LSD – 3,9% młodzieży

Zbliżone wyniki uzyskano również badając uczniów szkół malechowskich (Gimnazjum i Szkoła Podstawowa). Celem badań przeprowadzonych przez Pracownię Badań Rynku i Opinii Publicznej „Gryfeks” było dokonanie pomiaru socjometrycznego skali zjawisk

patologicznych, w tym również związanych z używaniem narkotyków. Ponadto celem tego przedsięwzięcia było rozpoznanie warunków w jakich obecnie funkcjonuje młodzież w tym środowisku, ujawnienie zależności i wpływu czynników obiektywnych i subiektywnych na postawy młodzieży wobec alkoholu, rzadko rozumianej przemocy oraz narkotyków.

Wnioski dot. Narkotyków są następujące:

- spore ilości młodzieży malechowskiej miały kontakt z narkotykami. Tylko $\frac{3}{4}$ badanych uczniów (77,4%) oświadczyło, że w okresie minionych kilkunastu miesięcy nikt jemu (jej) nie proponował żadnego narkotyku lub innego środka psychoaktywnego,
- nowym sposobem na dystrybucję narkotyków stał się Internet. Około $\frac{1}{7}$ uczniów w ten sposób otrzymała propozycje narkotykowe
- według badań po narkotyki często sięga młodzież, która ma zachwiane relacje z rodzicami, choć badacze twierdzą, iż nie jest to główna przyczyna narkomanii, zważywszy na fakt, że co dziesiąty uczeń, który rozmawia z rodzicami równocześnie niejednokrotnie sięgał po narkotyki
- wśród przyczyn sięgania po narkotyki młodzież wymienia m.in. chęć odreagowania, lecz za tym właśnie kryje się także poczucie braku akceptacji, a nawet chęć bycia zauważonym przez otoczenie. Zarówno przez rodziców jak i rówieśników.

Od kilku lat narasta również zjawisko wykorzystywania leków psychotropowych zamiast tabletek ekstazy. Leki te przeznaczone do leczenia ściśle określonych chorób, wywołują podobne efekty jak „zwykłe” narkotyki. Do najpopularniejszych leków wykorzystywanych jako narkotyki należy „Rohypnol”. Lek ten jak również inne substancje takie jak GHB (kwas gammahydroksymasłowy) i efamina, coraz częściej wykorzystywane są również do popełniania przestępstw na tle seksualnym. Ich wspólną cechą („tabletek gwałtu”), jest to, iż wywołują one senność i amnezję, a osoba „poczęstowana” staje się bezbronna i nie pamięta również okresu działania narkotyku. Uwaga: po 72 godzinach od momentu spożycia narkotyku nie jest możliwy do wykrycia w organizmie. Nowe niepokojące zjawisko to tzw. dopalacze.

Analiza wielu opracowań dot. badań omawianego zagadnienia wysuwa następujące wnioski, które przyświecają konstrukcji niniejszego programu.

- działaniami profilaktycznymi musimy objąć całą młodzież, poczynając od starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum;
- konieczne jest różnicowanie oddziaływań w zależności od wieku, poziomu zainteresowania odbiorców i ich doświadczeń z narkotykami;
- rozbudowy wymagają programy wczesnej interwencji i redukcji szkód adresowanych do okazjonalnych użytkowników narkotyków;

- oddziaływania profilaktyczne powinny opierać się na partnerskich relacjach z młodzieżą (dyskusja w miejscu jednostronnego pokazu).

Celem programu jest:

- 1) Podniesienie poziomu wiedzy i zaangażowania społeczeństwa w rozwiązywanie problemów płynących z używania substancji odurzających,
- 2) Szerokie rozpropagowanie systemu pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniami,
- 3) Podejmowanie wspólnych działań przy współudziale instytucji, organizacji pozarządowych, podmiotów i osób fizycznych na rzecz zapobiegania uzależnieniom od środków odurzających,
- 4) Ograniczenie liczby osób uzależnionych od środków odurzających oraz kompleksowa pomoc osobom uzależnionym i członkom ich rodzin, a także zmniejszenie rozmiaru problemów związanych z przyjmowaniem środków odurzających,
- 5) Zwalczanie dystrybucji narkotyków w miejscach publicznych (dyskoteki, puby) w szkołach.

CZĘŚĆ I – ZASOBY LOKALNE

1. **Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – koordynuje realizację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016
2. **Placówki oświatowe – szkoły** – prowadzą działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie przeciwdziałania narkomanii wśród dzieci i młodzieży, udzielają pomocy psychologicznej i pedagogicznej. Powiatowy Punkt Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej – pomoc psychologiczna-pedagogiczna-wstępna diagnoza
3. **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Ośrodek Wspierania Rodziny „SZANSA”**
 - wykonuje prace socjalną z rodzinami dotkniętymi problemami narkomanii,
 - motywuje do podjęcia terapii odwykowej,
 - współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym,

- prowadzi działania na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży w wieku szkolnym pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych,
- organizuje wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym pochodzących z tzw. grup ryzyka,
- udziela pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom i osobom, które podjęły leczenie odwykowe z wykorzystaniem kontraktu socjalnego,
- udziela pomocy psychospołecznej i prawnej

4. Policja

- przeprowadza akcje w celu wyeliminowania zjawiska narkomanii oraz handlu środkami odurzającymi, ściga z tytułu popełnienia przestępstw związanych ze zjawiskiem narkomanii, prowadzi profilaktyczne spotkania z dziećmi i młodzieżą szkolną dot. tematyki przeciwdziałania narkomanii, prowadzi kontrole kierowców pod kątem używania środków psychoaktywnych, miejsc w których spotykają się narkomani i dealerzy, prowadzi narkotykowy telefon zaufania.

6. Straż Gminna – prowadzi cykliczne, profilaktyczne spotkania z dziećmi i młodzieżą szkolną dot. Tematyki przeciwdziałania narkomanii, współdziała z Policją w zakresie eliminowania zjawiska narkomanii i handlu środkami odurzającymi, patroluje rejony szkół, parków, miejsca spotkań dzieci i młodzieży, informuje o zdarzeniach związanych z przyjmowaniem środków odurzających przez uczniów (pedagogów szkolnych, dyrekcję szkół)

7. Służba zdrowia – motywowanie do leczenia osób uzależnionych od narkotyków

8. Sąd Rejonowy (Wydział Rodzinny i Nieletnich) Prokuratura Rejonowa – orzeka o obowiązku podjęcia się leczenia odwykowego lub rehabilitacji we właściwym zakładzie opieki zdrowotnej bądź udziału w odpowiednim programie profilaktyczno-lecznym wobec osób używających środków odurzających,

9. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna – prowadzi oświatę sanitarną program wymiany strzykawek, anonimowe badania pod kątem występowania HIV/AIDS, działania informacyjno edukacyjne oraz promuje zdrowy styl życia

10. Poradnia Zdrowia Psychicznego i Uzależnień w Koszalinie – motywuje do terapii osób dorosłych uzależnionych od narkotyków, kieruje na detoksykację i leczenie osób uzależnionych w ośrodkach stacjonarnych, prowadzi rehabilitacyjną pomoc psychologiczną po zakończeniu leczenia w ośrodku oraz prowadzi psychoterapię łżejszych stadiów uzależnienia.

11. Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii w Koszalinie –

W zakresie profilaktyki I stopnia:

- prowadzi edukację dzieci i młodzieży mających na celu redukcję popytu na środki odurzające poprzez działania informacyjne, warsztaty zajęciowe w szkołach oraz wspieranie działań liderów młodzieżowych,
- edukację dorosłych poprzez zajęcia wychowawcze mające na celu wczesne wykrywanie sygnałów zagrożenia narkomanią,
- kształtuje konstruktywne wartości i promuje zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży z grup ryzyka,

W zakresie profilaktyki II stopnia:

- rozwijanie form pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniem (konsultacje, interwencje kryzysowe, działania terapeutyczne, indywidualne i grupowe),
- prowadzenie programów specjalistycznej pomocy dla rodziców osób we wstępnej fazie uzależnienia (konsultacje, terapeutyczne grupy ambulatoryjne, grupy wsparcia dla rodziców),
- prowadzenie programu specjalistycznej pomocy dla neofitów (grupy wsparcia)

12. Organizacje pozarządowe, pożytku publicznego, inne podmioty – prowadzące działalność pożytku publicznego (osoby prawne i jednostki organizacyjne, kościołów i związków wyznaniowych oraz instytucje miejskie i gminne, osoby fizyczne – realizują statutowe zapisy w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

CZĘŚĆ II - ZADANIA WŁASNE

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Zadania będą realizowane poprzez:

- dofinansowanie do realizacji programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od środków uzależniających oraz zagrożonych uzależnieniem (na podstawie konkursu ofert),
- rozwijanie i wdrażanie działań samopomocowych dla osób uzależnionych od środków odurzających,
- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- kierowanie na detoksykację oraz do specjalistycznych stacjonarnych ośrodków terapii uzależnień,
- finansowanie punktu konsultacyjnego dla osób zagrożonych i uzależnionych od środków odurzających w ramach funkcjonowania Klubu Integracji Społecznej,

- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla pracowników służb wymienionych w części programu dotyczącego zasobów własnych,
- zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych

2. Udzielanie rodzinom u których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej

Zadania będą realizowane poprzez:

- udzielanie bezpłatnych porad przez prawnika, psychologów, pedagogów i terapeutów uzależnień członkom rodzin dotkniętych problemem uzależnień od środków odurzających,
- dofinansowanie prowadzenia porad, konsultacji, terapii rodzinnych dla rodzin, w których występuje uzależnienie lub zagrożenie uzależnieniem od środków odurzających,
- organizowanie i finansowanie grup socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży,
- edukacja publiczna np. druk ulotek, broszur, poradników oraz poprzez mas media,

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia zajęć sportowo-edukacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Zadania realizowane będą poprzez:

- zainicjowanie długofalowej edukacyjnej kampanii społecznej polegającej na systematycznym oraz rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych ze zjawiskiem narkomanii a także uwrażliwieniem na wczesne symptomy uzależnienia i rozpropagowanie wiedzy na temat dostępnych form pomocy,
- wspieranie publicznych placówek oświatowych w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania środków odurzających na swoim terenie a następnie realizacja adekwatnych do istniejących potrzeb programów profilaktycznych,
- udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych związanych z tematyką profilaktyki narkotykowej,
- współorganizacja konferencji, narad, debat na temat rozwiązywania problemu narkomanii,
- dofinansowanie specjalistycznych szkoleń z dziedziny przeciwdziałania narkomanii dla grup zawodowych zajmujących się prowadzeniem działań profilaktycznych i terapeutycznych z dziećmi, młodzieżą oraz osobami dorosłymi,

- zakup, opracowywanie i wydawanie materiałów edukacyjno-informacyjnych na potrzeby mieszkańców gminy Malechowo oraz podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania narkomanii,
- przeprowadzenie okresowych diagnoz, badań mających na celu określenie aktualnego poziomu problemów związanych z używaniem środków odurzających, zasobów i efektów prowadzonych działań zapobiegawczych,
- promowanie zdrowego stylu życia wolnego od używek oraz różnorodnych alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w tym prowadzenie zajęć o charakterze sportowym w szkołach i klubach sportowych dla dzieci i młodzieży z realizacją programów edukacyjnych i możliwością dożywiania uczestników zajęć,
- wdrażanie programów psychoedukacyjnych dla rodziców w zakresie profilaktyki,
- pub working (praca w miejscach zagrożonych narkomanią)

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Zadania będą realizowane przez:

- rozwijanie współpracy z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych i prewencyjnych, w szczególności przeciwdziałanie w wytwarzaniu, wprowadzaniu do obrotu i posiadaniu środków odurzających,
- współpracę ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami, osobami realizującymi programy o charakterze profesjonalnym,
- finansowanie wybranych programów profilaktycznych dla potrzeb gminy

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym: integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego.

Zadania będą realizowane poprzez:

- dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem używania substancji odurzających,
- udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków odurzających oraz osobom uzależnionym od środków odurzających z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.

CZĘŚĆ III - POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Źródła finansowania zadań wynikających z niniejszego Programu:

- zgodnie z art.18 z ustawy z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (wydatki przeznaczone na realizację niniejszego Programu ujmuje się w planach budżetowych Gminy Malechowo na kolejny rok w dziale 851 - ochrona zdrowia, rozdział 85153 - zwalczanie narkomanii)

2. Sposób pozyskiwania realizatorów i zasady finansowania zadań:

- zadania na rzecz przeciwdziałania narkomanii należące do strefy zadań publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, będą realizowane w oparciu o zapisy tejże ustawy,

- dysponentem środków budżetowych Gminy Malechowo oraz koordynatorem realizacji zadań jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych uzależnień.

3. Sposób kontroli Gminnego Programu:

- corocznie Wójt Gminy składa Radzie Gminy sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016

- stały monitoring realizacji zadań pod względem merytorycznym lub finansowym prowadzony jest przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.